

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Bladt: Da lovforslaget om udlån til arbejderboliger på landet kan gennemføres praktisk talt, som det er fremsat, finder jeg ingen grund til at gøre mange bemærkninger.

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder, nogle spørgsmål til landbrugsministeren er blevet skriftligt besvaret, landbrugsministeren har stillet et ændringsforslag til § 8 vedrørende ikrafttrædelsesdagen gående ud på, at loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende, men med virkning fra den 1. april 1967. Når dette har været nødvendigt, skyldes det, at udvalget udsatte behandlingen af nærværende lovforslag, da man ønskede at se resultatet af de ændringer i hovedloven, som i dag har været til behandling sammen med de øvrige landbrugslove.

Jeg kan herefter på udvalgsflertallets vegne, bestående af socialdemokratiets, venstres, socialistisk folkepartis og det radikale venstres medlemmer i udvalget, indstille lovforslaget til vedtagelse med det af ministeren stillede ændringsforslag.

Burgdorf: Det konservative folkeparti har ikke ment at kunne medvirke til dette lovforslags gennemførelse. Det er ikke, fordi vi ikke mener, at loven har virket efter sin hensigt gennem årene; der er bare det at sige til det, at selve baggrunden for denne lov har ændret sig i tidens løb, har skiftet karakter. Man ønskede, at arbejderne på landet, og her fortrinsvis arbejderne ved selve landbrugserhvervet, skulle have mulighed for at erhverve sig gode og billige boliger, og det fik de, det må vi erkende, men landbruget kunne alligevel ikke holde på arbejdskraften; låntagere og ejere af disse huse er fra tid til anden gået over i andre erhverv. Så kan man anlægge det synspunkt, at alle, der er beskæftiget i landdistrikterne, fortsat burde have mulighed for at opnå disse goder af sociale eller befolkningsmæssige grunde, men arbejderne

på landet i dag har vel lige så gode indtjeningsmuligheder som deres kolleger i byerne, og derfor mener vi, at denne lov er overflødiggjort, og kan ikke stemme for den.

Landbrugsministeren (Chr. Thomsen): Jeg vil gerne have lov til ganske kort at takke det store flertal af udvalget, som indstiller lovforslaget til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

§§ 1-7, ændringsforslaget, § 8, således ændret, og §§ 9 og 10

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

(Foregående del af anden behandling af lovforslaget (nr. 25 b) findes i tidenden sp. 599, udvalgets tilføjelse til betænkningen findes i tillæg B. sp. 183).

Der var stillet 6 ændringsforslag i tilføjelsen til betænkningen.

Uden for tilføjelsen til betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Forhandlingen genoptoges.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Alfred Bøgh: Ja, der foreligger jo en enig tilføjelse til betænkningen, og der skulle sådan set ikke være så stor anledning til at

[Alfred Bøgh.]

tage ordet. Når jeg gør det alligevel, er det begrundet i den henvendelse, som boligministeren har fået fra byudviklingsudvalget for Københavnsegnen, og hvori man peger på de uheldige virkninger, som de ændrede vurderingsprincipper har medført siden lovændringen af 1965; der har jo været vældige stigninger i yderzonerne, og det har naturligvis i første række været et økonomisk problem for de mennesker, som skal leve af at dyrke jorden i yderzonen som landbrug eller gartneri. Problemernes størrelse kan jo ligefrem aflæses af, at det har været nødvendigt at indføre en henstandsordning med hensyn til en del af grundbeskatningen til kommunerne.

Et andet alvorligt problem, som er knyttet til den høje beskatning af jorden i disse områder, er den ændring af anvendelsen, som ejerne tvinges til at overveje for at skabe en bedre rentabilitet. Lossepladser og oplag af forskellig slags, udstillinger og gokartbaner, og hvad ved jeg, det er, hvad der kan ventes i stigende omfang og allerede til dels er kommet, ikke blot i hovedstadsområdet, men også omkring en række af de byområder, hvor der er vækst. Venstre mener, at en ændring af vurderingsreglerne på disse områder er den rigtige vej at følge for at give den rigtige virkning af byplanernes i øvrigt gode hensigter. Derfor vil jeg gerne spørge finansministeren direkte — nu ser jeg, han ikke er her, men vi får jo også en tredjebehandling — hvad agter ministeren at foretage sig for at løse de problemer, som byplanudvalget for Københavnsegnen har peget på, og som et enigt folketingsudvalg har udtalt sig om i tilføjelsen til betænkningen, i den hensigt at løse disse problemer? Man har jo netop i denne tilføjelse til betænkningen sagt, at det er udvalgets indtryk, at disse arealer i almindelighed vurderes for højt, og jeg beder gerne om ministerens svar.

H. C. Toft: Allerede ved første behandling af dette lovforslag rejste jeg det spørgsmål over for finansministeren, hvad finansministeren agtede at gøre i anledning af den henvendelse, finansministeren via boligministeren havde fået fra byudviklingsudvalget for hovedstadsområdet, og på

pegede de uheldige virkninger af vurderingerne: at en lang række ejendomme blev anvendt som parkeringspladser for campingvogne og på mange andre måder, fordi deres afkastning som landbrugsjord var for ringe og man derfor søgte at udnytte arealerne på en anden måde. Jeg forstår da udmærket, at byudviklingsudvalget for hovedstadsområdet finder denne udvikling uheldig, og derfor er jeg tilfreds med, at det samlede udvalg nu har rejst spørgsmålet over for finansministeren; men jeg må ligesom hr. Alfred Bøgh sige, at det var jo rart, om vi snart fik en klaring på det, for de mennesker, der har fået de meget høje vurderinger, lever jo under disse og må i disse år betale efter de høje vurderinger.

Jeg vil gerne henlede opmærksomheden på, at byudviklingsudvalgets henvendelse jo også går på, at bondegårdsreglens bortfald medvirker til at forstærke tendensen til en i planmæssig henseende uheldig bymæssig anvendelse af landbrugsbygninger og landbrugsjord i store dele af vort land. Jeg vil derfor håbe, at finansministeren meget hurtigt må komme til et resultat — og et resultat, der betyder, at den udvikling, der her er sat i gang på grund af uheldige vurderingsregler og uheldige vurderinger, hurtigt standses.

A. C. Normann: Jeg føler trang til på det radikale venstres vegne at understrege det synspunkt, som udvalget har udtrykt i tilføjelsen til betænkningen, vedrørende vurderingen i yderzonerne og de problemer, som den høje vurdering medfører for kommunerne, naturligvis også for de personer, vurderingen omfatter, et synspunkt, som også er blevet fremhævet af byudviklingsudvalget. Udtalelsen i tilføjelsen til betænkningen understreger desuden også det meget nødvendige i det forslag, som vi i sin tid fremsatte om henstand med betalingen for en del af værdistigningerne, og som regeringen imødekom.

Jeg har forstået, at den højtærede finansminister nu vil tage spørgsmålet om vurderingspraksis i yderzonerne op til overvejelse på basis af de erfaringer, der allerede er gjort; hvad vi altså finder rigtigt, selv om jeg har indtryk af, at vurderingsmyndighederne på den bedst tænkelige måde har søgt loven re-

[A. C. Normann.]

spækeret. Jeg tilføjer, at det radikale venstre kan stemme for ændringsforslagene.

Kampp: Ja, der har været enighed i udvalget om at rette denne henvendelse til finansministeren om, hvad han vil foretage sig med henblik på de vurderinger, der foregår i yderzoneområder omkring storbyerne. Udvalget er enig om at sige, at det er vort indtryk, at vurderingerne er for høje i yderzonearealerne. Men når der nu så stærkt peges på den henvendelse, der er kommet fra byudviklingsudvalget for Københavns-egnen, så synes jeg, det er værd at gøre opmærksom på, at der i denne henvendelse også er en henvendelse til boligministeriet om at lade planlægningslovgivningen forbedre, så der opnås større kontrol med udviklingen i yderzoneerne. Jeg tror nemlig, at problemet ikke alene er et spørgsmål om vurderingerne, det er også et spørgsmål om planlægningen: at der måske i for høj grad af planlægningsmyndighederne er givet dispensationer fra yderzonebestemmelserne, og at dette har medført, at folk har været interesseret i at købe til højere priser, end grundene kunne bære; det har presset vurderingerne i vejret, så jeg tror, man skal være opmærksom på, at dette problem i høj grad spiller ind i spørgsmålet om de høje vurderinger.

Ib Thyregod: I tilslutning til dette lovforslag vil jeg gerne gøre en enkelt bemærkning i anledning af et problem, jeg er stødt på, som har relation til den enstemmige tilføjelse til betænkningen, som jeg er helt enig i. Den peger på de skattemæssige problemer, for så vidt angår ejendomme i yderzonearealerne. Udvalget opfordrer her finansministeren til at tage spørgsmålet op om vurderingspraksis med hensyn til disse arealer.

Det, jeg vil pege på, er imidlertid, at der kan opstå ganske tilsvarende problemer ved inderzonearealer. Jeg har et eksempel; det hidrører fra Vinding kommune, men der foreligger ganske utvivlsomt tilsvarende eksempler andetsteds i landet. I Vinding kommune er der udarbejdet en bebyggelsesplan for et bestemt område; denne bebyggelsesplan er senere af boligministeriet blevet godkendt som byplan for det pågældende område, og det omfatter dels en ejendom,

som kommunen har erhvervet, dels en række landejendomme. Denne dispositionsplan er godkendt i slutningen af 1966, og det har medført, at ejere af de landbrugsejendomme, som er beliggende inden for området, har fået deres grundværdier mere end tidoblet; det er klart, at en sådan forhøjelse af grundværdierne har meget betydelige skattemæssige konsekvenser. Det er muligt, at handelsværdien af disse ejendomme faktisk svarer til denne tidobling af grundværdierne, men på den anden side er situationen den, at det ikke er muligt for de pågældende landejendomsbesiddere at sælge disse ejendomme, fordi kommunen først skal byggemodne dem; det vil medføre meget betydelige omkostninger, og der vil formentlig gå adskillige år, før dette er afsluttet.

Denne forhøjelse af ejendomsværdierne har betydet, at der er sket alvorlige forhøjelser dels af den kommunale ejendoms-skat, dels i endnu større omfang af amtstueskatterne, skatter, med hensyn til hvilke der ikke længere kan forlanges henstand, netop fordi ejendommene nu er beliggende i inderzone og ikke længere i mellemzone eller yderzone, i hvilke tilfælde der havde været mulighed for i henhold til lov om beskatning til kommunerne af fast ejendom at få henstand med amtstueskatterne. Dertil kommer problemerne om formueskatten, og det vil sige, at de pågældende landejendoms-ejere er stillet i en ganske uhyggelig situation; det har faktisk fået katastrofale følger for dem, fordi de dels har fået disse meget store skatter, dels slet ikke kan forrente disse skatter og endelig ikke på nuværende tidspunkt har nogen som helst mulighed for at afhænde de pågældende ejendomme.

Derfor vil jeg gerne over for finansministeren — nu er finansministeren jo ikke til stede, men så kan der jo svares på det eventuelt ved tredje behandling — rejse det spørgsmål, om der er mulighed for også at tage dette problem op — det drejer sig selvfølgelig ikke alene om denne ene kommune, men også om andre tilsvarende tilfælde — således at man enten finder en løsning med henstand med ejendomsskatterne eller eventuelt gennemfører en ændring af vurderingspraksis, således som det er henstillet, for så vidt angår yderzonearealerne, i den tilføjelse til betænkningen, der her foreligger fra det enige udvalg.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Da finansministeren er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne forsøge at besvare de rejste spørgsmål.

Det er jo rigtigt, at tilføjelsen til udvalgsbetænkningen giver udtryk for, at udvalget har det indtryk, at disse arealer, der ved byudviklingsplaner er henlagt til yderzoner, i almindelighed vurderes for højt, hvilket medfører beskatningsproblemer, der skaber vanskeligheder på andre områder, f. eks. med hensyn til den mellemkommunale refusion. Derfor opfordrer man finansministeren til at tage spørgsmålet om vurderingspraksis med hensyn til arealer i byernes yderzoner op til overvejelse.

Jeg har drøftet spørgsmålet med finansministeren, som naturligvis er indstillet på efter denne henstilling at tage problemet op til undersøgelse og overvejelse, men jeg vil dog gerne gøre opmærksom på, at det, der er tale om, er en ændring af en praksis, for man må jo dog have lov at gå ud fra, at vurderingsrådene vurderer efter deres overbevisning om, hvad der er rigtigt og stemmende med lovens bestemmelser. Derfor er det en meget vanskelig opgave, man stiller finansministeren over for, men som sagt, han er naturligvis indstillet på at tage problemet op.

Jeg har sammen med finansministeren for ikke så længe siden haft en drøftelse med nogle folk i en omegnskommune, hvor man netop var kommet ud for det fænomen, at der kom en meget betydelig værdistigning, og at de pågældende ikke havde mulighed for at afhænde ejendommen og ville have meget vanskeligt ved at drive den videre som landbrugsejendom. Det er et problem, som man altså i øjeblikket arbejder med — jeg tror, det er i ligningsdirektoratet — men hvilken løsning der kan komme, kan jeg i øjeblikket ikke vide noget om.

Jeg vil dog gerne gøre én bemærkning, og det er den, at det er meget vel, at det er udvalgets indtryk, at disse vurderinger er for høje; men jeg tror nu alligevel, vi skal tage med i betragtning, at der er folk derude i disse egne, som finder vurderingerne for lave, og det kan de have en begrundelse for: med salg af ejendommen for øje kan de have en beskatningsmæssig interesse i, at vurderingen bliver højere, end den faktisk

burde være. Jeg peger på det, fordi der er modstridende interesser også i dette spørgsmål.

Hr. Kamp nævnte spørgsmålet om planlægningen, som også er rejst af byudviklingsudvalget for Københavnseggen. Derom vil jeg gerne sige, at vi er i regeringen fuldt ud på det rene med, at planlægningslovgivningen trænger til en gennemgribende revision, og vi har derfor nedsat et udvalg af ministre, som beskæftiger sig med dette spørgsmål, og til hvilket udvalg der er knyttet sagkyndige embedsmænd fra en række ministerier. Vi er os meget bevidst, at det er et spørgsmål af megen betydning, og at vi derfor må i gang med en kulegravning af hele problemkomplekset.

Det af hr. Ib Thyregod rejste spørgsmål vedrørende inderzonearealer er mig heller ikke ubekendt; det er jo rigtigt, at her kan henstandsordningen ikke bringes i anvendelse. Om der skulle være en udvej på den måde, hr. Ib Thyregod nævnte, ved jeg såmænd ikke; men det er klart, at spørgsmålet vil indgå i de overvejelser, man i finansministeriet og hermed altså også i indenrigsministeriet vil gøre sig om de af udvalget og nu af det ærede medlem rejste problemer.

Alfred Bøgh: Jeg takker for ministerens oplysninger om, at problemet stadig væk underkastes overvejelser; men jeg vil alligevel gerne tillade mig at henstille, at lovforslaget underkastes en fornyet udvalgsbehandling, for jeg ville da sætte pris på, at vi havde finansministeren selv til at meddele udvalget, hvad disse overvejelser i virkeligheden går ud på. Når jeg ønsker det, er det slet ikke, fordi vi vil sabotere lovforslaget, sådan at det ikke kan vedtages inden den 1. april; men jeg ville alligevel gerne, at vi fik et samråd med finansministeren, inden vi tager endelig stilling ved tredje behandling; jeg håber, det kan lykkes, også uden at forsinke lovforslagets vedtagelse, og jeg forstår, det skal vedtages inden den 1. april.

Indenrigsministeren (Hans Hækkerup): Jeg er ked af at måtte sige, at jeg er ikke sikker på, at finansministeren kan sige meget andet end det, jeg her har sagt, og så er jeg naturligvis grædefærdig ved denne nedvurdering af mig; men selvfølgelig vil

[Indenrigsministeren.]

finansministeren møde op, og det er også muligt, han kan sige mere, og så gør han det naturligvis med glæde.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslagene nr. 1-4, lovforslagets tekst, således ændret, og ændringsforslagene nr. 5 og 6 om indsættelse af nye paragraffer vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu — som der også er fremsat ønske om — til fornyet behandling i udvalget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Adgang til hjælp under arbejdsløshed og hjælp til forsørgelse af børn i hjemmet) har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om planlægning af Køge Bugt-området har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes onsdag den 29. marts kl. 14 med følgende dagsorden.

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om almindelig omsætningsafgift.

3) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m. v. (Kildeskat).

4) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om kommunal indkomstskat.

5) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om landbrugsejendomme.

6) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme.

7) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerings af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven.

8) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om opførelse af arbejderboliger på landet.

9) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerings samt oprettelse af jordbrug m. m.

10) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

11) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

12) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning af Køge Bugt-området.

13) *Anden (sidste) behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af den af De Forenede Nationers 20. generalforsamling vedtagne ændring af artikel 109, stk. 1, i De Forenede Nationers pagt af 26. juni 1945.

14) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Adgang til hjælp under arbejdsløshed og hjælp til forsørgelse af børn i hjemmet).

15) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om foranstaltninger til fremme af samhandelen med nye handelspartnere [af Poul Dam m. fl.].

[Formanden.]16) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om „Ungdommens uddannelsesfond“s forvaltning og virksomhed.

17) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om tipning [af Poul Schlüter m. fl.].

18) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om tipning.

Angående folketingets arbejde den følgende dag i den pågældende uge henviste formanden til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 15²⁷.

48. møde.

Onsdag den 29. marts kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om landbrugsejendomme, forslag til lov om ændringer i lov om udstykning og sammenlægning m. m. af faste ejendomme, forslag til lov om ændringer i lov om oprettelse og supplerings af mindre landbrug m. m. — statshusmandsloven, forslag til lov om ændringer i lov om opførelse af arbejderboliger på landet og forslag til lov om udlån til sammenlægning, supplerings samt oprettelse af jordbrug m. m. har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer er omdelt.

Udvalget angående Nordisk Råds beretning har afgivet betænkning over beretning angående Nordisk Råds 14. session. Eksemplarer er omdelt.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Medlem af folketinget Jens Peter Jensen har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil merværdiafgiften medføre forhøjelse af forbrugerprisen for slagtervarer?“

Medlem af folketinget Thomas Christensen har meddelt mig, at han ønsker til minister Hans Sølvhøj at stille følgende spørgsmål:

„Mener ministeren, at en ensidig støtteaktion til fordel for Sydvietnam bestående i udsendelse af et hold danske kirurger kan være en opgave for statens u-landshjælp?“

Spørgsmålene er optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i dag.

Fra faglige og andre sammenslutninger samt fra private personer har folketinget modtaget en række henvendelser angående boligsituationen, overenskomstsituationen, sociale og økonomiske spørgsmål samt om udenrigs- og forsvarspolitiske problemer og andre emner. Henvendelserne er fremlagt til gennemsyn for medlemmerne i læseværelset.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Stetter* til ministeren for offentlige arbejder:

„Vil ministeren overveje at nedsætte et udvalg med den opgave at etablere en frihavn i Jylland?“